

KRAUJO DONORO ATMINTINĖ

Žmogaus kraujas yra unikalus. Iki šiol pasaulyje nėra sukurto dirbtinio pakaitalo, kuris galėtų pakeisti donoro kraują. Būtent dėl šios priežasties labai svarbu, kad nuolat atsirastų žmonių, kurie dovanotų kraują. Per metus reikalingi keli šimtai litrų kraujo, kad būtų išgelbėti pacientai operacijų metu, sergantys onkologinėmis ir kraujo ligomis, žmonės patyrę įvairias traumas, avarijas ar nelaimingus atsitikimus, vaikų ligoninės mažieji pacientai.

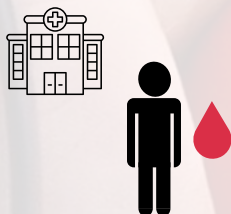
Vieno donoro kraujas gali išgelbėti net iki trijų gyvybių. Perpylimui naudojamas kraujas turi būti saugus, dovanojamas sveikų donorų. Todėl prieš kraujo davimą donoras privalo užpildyti apklausos anketą, o jo sveikatos būklę įvertina gydytojas.

PASIRUOŠIMAS DONACIJAI

- Pailsėkite ir gerai išsimiegokite
- Būkite pavalgę
- Išgerkite daugiau skysčių
- Prieš donaciją nevartokite alkoholinių gėrimų
- Donacijos dieną rekomenduojama nerūkyti
- Turėkite asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą
- Dėvėkite rūbus, kurių rankovės galima lengvai pakelti virš alkūnės

DONACIJOS METU

- Jūs užregistruojamas duomenų bazėje
- Užpildote anketą ir dokumentus
- Pasikalbate su kraujo centro gydytoju, kuris patvirtina Jūsų tinkamumą būti donoru
- Donuojate, paimami mėginiai ir atliekami tyrimai

PO DONACIJOS

- Gerkite daug skysčių
- Bent 2 valandas nenusiimkite ir nedirėkinkite tvarsčio
- 12-24 valandas venkite sunkių daiktų kilnojimo ir aktyvaus sporto
- Pailsėkite ir gerai išsimiegokite
- Rekomenduojama nerūkyti

- Žmogus, norintis duoti kraujo, privalo turėti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą – asmens tapatybės kortelę, pasą ar vairuotojo pažymėjimą.
- Žmogaus kūno masė turi būti ne mažesnė nei 50 kilogramų.

DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI:

Kiek kartų per metus galima duoti kraujo?

Moterims per metus leidžiama duoti kraujo keturis kartus, vyrams – šešis. Pertraukos tarp įprastos kraujo davimo procedūros privalo būti ne trumpesnės kaip 60 dienų. Kiekvieną kartą duodamas kraujas, žmogus užpildo kraujo donoro apklausos anketą ir donoro sutikimą/nesutikimą duoti kraujo.

Kiek laiko trunka paimti kraują?

Kraujo davimo procedūra trunka nuo 6 iki 15 minučių. Standartinė fiziologinė donoro kraujo davimo dozė – 450 mililitrų, tokio dydžio dozės imamos viso pasaulio kraujo centruose, tai nekenkia žmogaus sveikatai. Dar apie 15–20 mililitrų kraujo imama tyrimams.

Ar gali kraujo donorystė būti sustabdyta ar laikinai atidėta?

- Dėl įvairių organizmo sutrikimų, gydymo ar ligų kraujo donorystė gali būti laikinai atidėta. Praėjus gydytojo nustatytam laikotarpiui, vėl galėsite duoti kraujo.
- Dvi savaites kraujo negalima duoti po karščiavimo (aukštos temperatūros), po gripo ar kitos virusinės ligos simptomų išnykimo dienos.
- Keturis mėnesius negalima kraujo duoti po tatuiravimo arba auskarų vėrimo į kūną, sunkios chirurginės operacijos, endoskopinio tyrimo, akupunktūros (išskyrus atvejus, kai ją atlieka kvalifikuotas medikas), po kraujo patekimo ant gleivinės arba sužeidimo adata, kraujo sudėtinių dalių perpilimo.

Kaip elgtis davus kraujo?

- Davus kraujo venos dūrio vietoje uždedamas sterilus spaudžiamasis tvarstis, kurio negalima nuimti bent 2 valandas, jo negalima drėkinti. Kraujo davęs donoras turi pailsėti nuo 10 iki 20 minučių.
- Labai retai, dėl jaudulio prieš procedūrą, adatos dūrio baimės, nepailsėjus ar nepavalgius, kraujo davimo metu ar po procedūros gali svaigti galva, išpilti prakaitas ar pasidaryti silpna. Jei pajutote nors vieną iš šių simptomų, nedelsdami pasakykite tai kraujo centro specialistams. Jie pasirėngę Jums padėti. Kraujo davimo dieną patariama nesportuoti, nedirbti fizinio darbo. Davus kraujo rekomenduojama daugiau nei įprastai vartoti skysčių, valgyti lengvą maistą, nepatariama gerti stipraus alkoholio, rūkyti.

Kas negali būti kraujo donoru?

- Kraujo donoriais negali būti asmenys, gydomi/gydyti insulynu, sergantys tuberkulioze, piktybinėmis ir infekcinėmis (hepatitu B ir C, ŽIV, sifiliu) ligomis, taip pat sunkiomis širdies ir kraujagyslių ligomis, centrinės nervų sistemos ligomis, daugelį kartų nualpę ar patiriantys konvulsijas žmonės, sergantieji sunkiomis skrandžio, žarnyno, šlapimo, kvėpavimo ir kitų sistemų ligomis.
- Kraujo donoriais negali būti rizikos grupei priklausantys asmenys: užsiimantys prostitucija, intraveninių narkotikų vartotojai ir seksualinių santykių su žmonėmis, priklausančiais bet kuriai rizikos grupei, turintys asmenys.

Daugiau informacijos: www.tavokraujas.lt

Jei kartais neradote atsakymo į dominantį klausimą – susisiekiame:

 tavokraujas@santa.lt

 868862707

Vilniaus universiteto ligoninė
SANTAROS KLINIKOS

VILNIAUS UNIVERSITETO LIGONINĖS
SANTAROS KLINIKŲ
**KRAUJO
CENTRAS**